

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เทศบาลตำบลภูพาน
อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

คำนำ

ความเสี่ยงในการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบในทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงต้องจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กร ที่ร่วมกันต่อต้านทุกรูปแบบ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลภูวง ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงในองค์กร จึงได้นำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงมาเป็นเครื่องมือดำเนินการป้องกันความผิดพลาด ความเสียหาย เพื่อลดปัญหาการทุจริตในภาครัฐ เทศบาลตำบลภูวง จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อใช้เป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรฐานการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลภูวง

นิยามศัพท์

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตและส่งผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

การระบุความเสี่ยง หมายถึง การค้นหาและระบุความเสี่ยง ที่อาจจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของความเสี่ยง ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ทุกด้าน เช่น ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน ด้านกฎหมาย ฯลฯ

โอกาสที่จะเกิด หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงหนึ่งๆ ว่ามีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด

ผลกระทบ หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยความเสียหายหรือผลกระทบนั้นๆ อาจอยู่ในรูปของตัวเงินหรือไม่ก็ได้

ระดับของความเสี่ยง หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หมายถึง ประเภทและปัจจัยความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ โดยไม่ดำเนินการใดๆ กับความเสี่ยงนั้น

ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ หมายถึง ความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ภายหลังจากที่ได้มีการจัดการความเสี่ยงหรือจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้ว

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหาและระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดลำดับความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

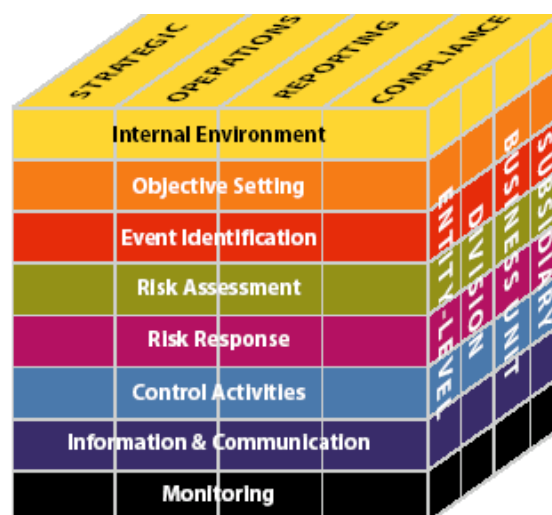
แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่าง ๆ เช่น การเดินทางมาทำงานย่อมต้องพบกับความไม่แน่นอนที่จะทำให้มาทำงานไม่ได้หรือไม่ทันเวลา โดยอาจมีสาเหตุจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ฝนตก น้ำท่วม การประท้วงปิดถนน ฯลฯ จึงต้องหาวิธีที่จะบริหารจัดการเพื่อมาทำงานให้ได้หรือให้ทันเวลา โดยปรับเปลี่ยนจากการใช้รถส่วนตัวหรือรถโดยสารประจำทาง ไปใช้บริการรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง หรือเปลี่ยนเส้นทางการเดินทาง ตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ทุกคนได้นำการบริหารความเสี่ยงไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว แต่อาจจะไม่ทราบว่าวิธีการเหล่านั้นเป็นการบริหารความเสี่ยง

แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยงได้นำมาใช้ในการบริหารงานขององค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการบริหารงานที่จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุ้มค่า โดยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ ต่อองค์กร เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในส่วนของการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล รวมทั้งสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “อุปมาโท อมตัม” ความไม่ประมาทเป็นทางไม่ตาย

กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงและเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นสากล คือกรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กรของ คณะกรรมการ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ที่มอบหมายให้ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ เป็นผู้เขียน กรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กร (Enterprise Risk Management Framework) ดังกล่าวมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง

(กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรของ Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission)

การบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้

๑. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
๒. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
๓. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
๔. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
๕. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
๖. ประชาชนและรับบริการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
๗. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกรอบการบริหารความเสี่ยง สภาพแวดล้อมนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกิจกรรม การบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น จริยธรรม วัฒนธรรม ทัศนคติของผู้บริหารและบุคลากร รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) เป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อนำไปดำเนินการให้องค์กรบรรลุเป้าหมายทั้งด้าน ผลตอบแทนและการเติบโต กลยุทธ์แต่ละแบบนั้นมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงช่วยผู้บริหารในการกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

การกำหนดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่ชัดเจน คือ ขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์กรควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ โดยทั่วไปวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ควรได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถพิจารณาได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านกลยุทธ์ เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมขององค์กร
- ด้านการปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงาน และความสามารถในการทำกำไร
- ด้านการรายงาน เกี่ยวข้องกับการรายงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร
- ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ

3. การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification)

การทำธุรกิจมักมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นมากมาย องค์กรไม่สามารถมั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ในกระบวนการบ่งชี้เหตุการณ์ผู้บริหารควรต้องพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

- ปัจจัยความเสี่ยงทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การเงิน บุคลากร การปฏิบัติงาน กฎหมาย ภาษีอากร ระบบงาน สิ่งแวดล้อม
- แหล่งความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร
- ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

ในบางกรณีควรมีการจัดกลุ่มเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยแบ่งตามประเภทของเหตุการณ์ และรวบรวมเหตุการณ์ทั้งหมดในองค์กรที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ และมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินความเสี่ยง

4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ขั้นตอนนี้เน้นการประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจส่งผลกระทบในระดับต่ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจมีผลกระทบในระดับสูงต่อวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปการประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 2 มิติ ดังนี้

- โอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) เหตุการณ์มีโอกาสดังเกิดขึ้นมาน้อยเพียงใด
- ผลกระทบ (Impact) หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น องค์กรจะได้รับผลกระทบมาน้อยเพียงใด

การประเมินความเสี่ยงสามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในองค์กร นอกจากนี้ การประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการทั้งก่อนการจัดการความเสี่ยง (Inherent Risk) และหลังจากที่มีการจัดการความเสี่ยงแล้ว (Residual Risk)

5. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

เมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้ว ผู้บริหารต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยง ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้และผลของการจัดการเหล่านั้น การพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบของเหตุการณ์นั้นให้อยู่ในช่วงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance) **หลักการตอบสนองความเสี่ยงมี 4 ประการ คือ**

การหลีกเลี่ยง (Avoid) การดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

การร่วมจัดการ (Share) การร่วมหรือแบ่งความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง

การลด (Reduce) การดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การยอมรับ (Accept) ความเสี่ยงที่เหลือในปัจจุบันอยู่ภายในระดับที่ต้องการและยอมรับได้แล้ว โดยไม่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก

ผู้บริหารควรพิจารณาการจัดการความเสี่ยงตามประเภทของการตอบสนองข้างต้น และควรดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้มีการจัดการความเสี่ยงแล้วในช่วงเวลาที่เหมาะสม

6. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากแต่ละองค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเทคนิคการนำไปปฏิบัติเป็นของตนเององค์กร ดังนั้น กิจกรรมการควบคุมจึงมีความแตกต่างกัน การควบคุมเป็นการสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ลักษณะธุรกิจ โครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร

7. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication)

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งจากแหล่งภายนอกและภายในควรต้องได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลภายนอกองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ ผู้จัดหาสินค้า ผู้ให้บริการ ผู้กำกับดูแลและประชาชน

8. การติดตามผล (Monitoring)

ประเด็นสำคัญของการติดตามผล ได้แก่

- การติดตามผลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพและมีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้นำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับขององค์กร
- ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้รับการรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ

การติดตามการบริหารความเสี่ยงสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องและการติดตามเป็นรายครั้ง การติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วทั้งที่ และถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ส่วนการติดตามรายครั้งเป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว หากองค์กรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นองค์กรควรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยงเพื่อให้การติดตามการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แรกเกิดผลสัมฤทธิ์เกิดประโยชน์สู่แก่ประชาชน
๒. เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและมีผู้ส่วนเกี่ยวข้อง
๓. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
๔. เพื่อกำหนดมาตรการกิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
๕. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
๖. เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง องค์กรควรต้องคำนึงถึงต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับ เปรียบเทียบกันด้วย เพื่อพิจารณาถึงความคุ้มค่า นอกจากนี้ องค์กรควรมีระบบในการติดตามและประเมินผลการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเป็นระยะ เพื่อให้ทราบประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงระบบบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

1. เป็นการสร้างฐานข้อมูลความเสี่ยงที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการดำเนินงานเทศบาลตำบลภูวง การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร
2. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในเทศบาลมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงทั้งหมดที่อาจส่งผลกระทบต่อกรุงเทพมหานครได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่มีสาเหตุทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก
3. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดกลยุทธ์ การจัดสรรงบประมาณ การวางแผนการเงินและการดำเนินงานตามแผน ฯลฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
4. ช่วยให้การบริหารงานและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละหน่วยงาน ส่วนราชการ งาน โครงการ กิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงอย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับ
5. สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับการบริหารงานของเทศบาลตำบลภูวง โดยการเตรียมตัว ให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกได้อย่างพอประมาณ และมีเหตุมีผล

ประเภทของความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยงทางทุจริต แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

๑. การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
๒. การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

๑. การระบุความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลภูวง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ลำดับที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว		/
๒	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม		/

หมายเหตุ: Know Factor คือ ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะเกิดซ้ำสูง Unknown Factor: คือ ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สีเขียว	สีเหลือง	สีส้ม	สีแดง
การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	/			
การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	/			

หมายเหตุ :

สีเขียว: ความเสี่ยงต่ำ

สีเหลือง: ความเสี่ยงระดับปานกลาง สามารถระวังและควบคุมได้

สีส้ม: ความเสี่ยงระดับสูง

สีแดง: ความเสี่ยงสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๓ ระดับความเสี่ยง

ตารางระดับความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของการ ระวัง	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง ความจำเป็นxรุนแรง
การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	๒	๒	๔
การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เทศบาลตำบลภูวงได้นำค่าความเสี่ยงรวม (ความจำเป็นxความรุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับดี: จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน

ระดับพอใช้: จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งที่ยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

ระดับอ่อน: จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อยการจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	พอใช้	/		
การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	พอใช้	/		

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันความเสี่ยง
๑	การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	๑.ตรวจสอบการขออนุญาตใช้รถยนต์ส่วนกลาง ๒.สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม ๓.กำกับดูแลตรวจสอบไม่ให้ข้าราชการนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว
๒	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	๑.เจ้าหน้าที่ของเทศบาลต้องไม่รับหรือถวายนำ ถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากทรัพย์สินอันควรได้ตามกฎหมาย ๒. ใช้บัตรอวยพรและการลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญเพื่อเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนระเบียบ

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางการจัดรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันความเสี่ยง ผลประโยชน์ทับซ้อน	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	การนำรถยนต์ของหน่วยงานไป ใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของ หน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	๑. ตรวจสอบการขออนุญาตใช้รถยนต์ ส่วนกลาง ๒. สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๓. กำกับดูแลตรวจสอบไม่ให้ข้าราชการ นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว	/		
๒	การรับของขวัญหรือ ผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็น การรับในโอกาสที่เหมาะสมตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตาม มารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	๑. เจ้าหน้าที่ของเทศบาลต้องไม่รับหรือ ถามนำ ถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์ อื่นใดนอกเหนือจากทรัพย์สินอันควรได้ ตามกฎหมาย ๒. ใช้บัตรอวยพรและการลงนามในสมุด อวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทน การให้ของขวัญเพื่อเป็นการป้องกันการฝ่า ฝืนระเบียบ	/		

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยง
ของขั้นตอนที่ ๕ โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว
สีเหลือง สีแดง ดังนี้

สถานะสีเขียว: (ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

สถานะสีเหลือง: (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับไม่ได้)

สถานะสีแดง: (เกินกว่ายอมรับ)

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ตารางจัดระบบความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
		เขียว	เหลือง	แดง
การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเอง นอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของ หน่วยงานไปใช้ส่วนตัว	๑.ตรวจสอบการขออนุญาตใช้รถยนต์ ส่วนกลาง ๒.สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๓.กำกับดูแลตรวจสอบไม่ให้ข้าราชการ นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ส่วนตัว	/		
การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ อื่นใด แม้จะเป็นการรับในโอกาส ที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กัน ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม	๑.เจ้าหน้าที่ของเทศบาลต้องไม่รับหรือ ถามนำ ถึงการรับของขวัญหรือ ประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากทรัพย์สิน อันควรได้ตามกฎหมาย ๒. ใช้บัตรอวยพรและการลงนามในสมุด อวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทน การให้ของขวัญเพื่อเป็นการป้องกันการ ฝ่าฝืนระเบียบ	/		

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลภูวง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๑	-	การนำรถยนต์ ของหน่วยงาน ไปใช้ใน กิจกรรมของ ตนเอง นอกเหนือจาก งานของ องค์กร หรือ เจ้าหน้าที่นำ ทรัพย์สินของ หน่วยงานไป ใช้ส่วนตัว	- เจ้าหน้าที่บาง รายนารถยนต์ หรือทรัพย์สิน ของหน่วยงานไป ใช้ในกิจการ ส่วนตัว	๑ การขาดการ จัดทำทะเบียนคุมที่ ไม่เป็นปัจจุบัน ๒. เจ้าหน้าที่ไม่ ปฏิบัติหรือรับรู้ถึง วิธีการดำเนินการ ขออนุญาตตาม ระเบียบ	ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ.2560			/					๑.จัดทำทะเบียนสมุดคุม ทะเบียนและคู่มือการปฏิบัติ ๒. การสร้างจิตสำนึกให้มี คุณธรรมจริยธรรม ๓.การมอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแล ตรวจสอบ	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน การนำ ทรัพย์สิน ราชการ ไปใช้ ประโยชน์ ส่วนตัว

๒	-	การรับของขวัญหรือ ผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็น การรับในโอกาสที่เหมาะสมตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตาม มารยาทที่ปฏิบัติกัน ในสังคม	- การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใดแม้จะเป็นการ รับในโอกาสที่เหมาะสมตาม ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือ วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ ปฏิบัติกันใสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความ คาดหวังที่ผู้ให้และผู้รับและอาจทำให้ บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการได้	๑. ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยสืบต่อกันมา 2. เจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ใดๆ เพื่อแลกกับการพิจารณาตามคำขอ	หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตาม ธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543			/						๑.การเสริมสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ ต้องไม่รับหรือลามาถึงการรับ ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ๒.ผู้บริหารประกาศเป็นนโยบายหลักใน การดำเนินงานมิให้เจ้าหน้าที่รับ ของขวัญ ๓.การใช้บัตรอวยพรการในงานในสมุด อวยพรหรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทน การให้ของขวัญ	จำนวนเรื่อง ร้องเรียน การรับ ของขวัญ
---	---	---	---	---	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมิน สำนักปลัดเทศบาล

ชื่อผู้รายงาน ส.อ.รัชชานนท์ แสนสุข

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ตารางรายงานการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต ของเทศบาลตำบลภูวง
อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รอบ 6 เดือน)

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	-
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในกิจกรรมของตนเองนอกเหนือจากงานขององค์กร หรือเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	- เจ้าหน้าที่บางรายนำรถยนต์หรือทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในกิจการส่วนตัว
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	๑.จัดทำทะเบียนสมุดคุม ทะเบียนและคู่มือการปฏิบัติ ๒. การสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรมจริยธรรม ๓.การมอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลตรวจสอบ
ระดับของความเสี่ยง	ปานกลาง
สถานการณ์ดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☒ เริ่มดำเนินการไปแล้วบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องปรับปรุงมาตรการป้องกันการทุจริตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ☐ เหตุผลอื่น ๆ (โปรดระบุ)

รายละเอียดข้อมูลการดำเนินงาน	๑. จัดทำทะเบียนสมุดคุม ทะเบียนและคู่มือการปฏิบัติ ๒. การสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรมจริยธรรม ๓. การมอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลตรวจสอบ
ตัวชี้วัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนการนำทรัพย์สินราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
ผลการดำเนินงาน	ยังไม่มีเรื่องร้องเรียน
ผู้รายงาน	ส.อ.รัชชานนท์ แสนสุข
สังกัด	สำนักปลัดเทศบาล
วันเดือนปีที่รายงาน	26 เม.ย.66

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	-
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	- การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใดแม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันสืบส่งคมอย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังที่ผู้ให้และผู้รับและอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	- การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใดแม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันสืบส่งคมอย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังที่ผู้ให้และผู้รับและอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	๑.การเสริมสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ต้องไม่รับหรือถาพนำถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ๒.ผู้บริหารประกาศเป็นนโยบายหลักในการดำเนินงานมิให้เจ้าหน้าที่รับของขวัญ ๓.การใช้บัตรอวยพรการโรงงานในสมุดอวยพรหรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญ
ระดับของความเสียง	ปานกลาง
สถานะการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☒ เริ่มดำเนินการไปแล้วบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องปรับปรุงมาตรการป้องกันการทุจริตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ☐ เหตุผลอื่น ๆ (โปรดระบุ)

รายละเอียดข้อมูลการดำเนินงาน	๑. การเสริมสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ต้องไม่รับหรือถาพนำถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ๒. ผู้บริหารประกาศเป็นนโยบายหลักในการดำเนินงานมิให้เจ้าหน้าที่รับของขวัญ ๓. การใช้บัตรอวยพรการรื่องงานในสมุดอวยพรหรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญ
ตัวชี้วัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนการเรียกรับของขวัญ
ผลการดำเนินงาน	ยังไม่มีเรื่องร้องเรียน
ผู้รายงาน	ส.อ.รัชชานนท์ แสนสุข
สังกัด	สำนักปลัดเทศบาล
วันเดือนปีที่รายงาน	26 เม.ย.66